

Handläggare
Susanne Al-Basri
Telefon: 08-50803346**Till**
Järva stadsdelsnämnd

Motion om ett odlingslyft för stadens förskolor

Svar på remiss från kommunstyrelsen, diarienummer KS
2025/916

Förvaltningens förslag till beslut

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Järva stadsdelsnämnd har fått i remiss att besvara en motion av Ismail Ali (C) och Claes Nyberg (C) gällande ett odlingslyft för stadens förskolor. I motionen anføres att en stadsövergripande plan för samtliga förskolor ska tas fram av förskoleförvaltningen. Planen ska bidra till möjlighet att bedriva odling som en del av den pedagogiska verksamheten. Förvaltningen bedömer att det, utöver vad som redan framgår i läroplanen för förskolan samt utifrån de lekvrdesriktlinjer för förskolegårdar som Stockholm stad tagit fram, inte finns behov av ett särskilt stadsövergripande pedagogiskt uppdrag kring odling. Samtidigt ser förvaltningen möjligheter att ytterligare stärka arbetet med odling genom exempelvis stödmaterial, kunskapsdelning och frivillig samverkan med externa aktörer, snarare än genom ett centralt uppdrag

Bakgrund

Järva stadsdelsnämnd har av kommunstyrelsen fått i uppdrag att besvara en motion av Ismail Ali (C) och Claes Nyberg (C). I motionen anføres att en stadsövergripande plan för samtliga förskolor ska tas fram av förskoleförvaltningen. Planen ska bidra till möjlighet att bedriva odling som en del av den pedagogiska verksamheten. Motionen bifogas.

Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, förskolenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB (SISAB), Green Cities LRF Stockholm samt Världsnaturfonden WWF.

Motionärerna lyfter att allt färre barn får möjlighet att komma i kontakt med jord, växtlighet och kretslopp i takt med att staden förtätas och gårdarna krymper. De framhåller att odling stärker

barns förståelse för hållbar utveckling och gynnar hälsa, motorik och sociala färdigheter.

Motionärerna menar att det idag förekommer odling på flera förskolor men ofta lokalt och beroende av enskilda pedagogers engagemang. För att vidare lyfta att det saknas en samlad strategi för likvärdig tillgång till odlingsmöjligheter i hela staden och föreslår samverkan med exempelvis koloniföreningar och ideella aktörer.

Liknande frågor har tidigare behandlats inom ramen för stadens arbete med *Lekvärdesriktlinjer*, som bland annat syftar till att säkerställa gröna lärmiljöer vid upprustning och nybyggnation av förskolegårdar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förutsättningarna skiljer sig avsevärt mellan olika förskolor beroende på faktorer som tillgång till mark, byggnadsår, gårdarnas storlek och läge i staden. Detta är en av anledningarna till att Stockholms stad redan har vidtagit åtgärder för att stärka kvaliteten på förskolegårdar genom det framtagna programmet *Lekvärdesriktlinjer*.

Genom lekvärdesriktlinjerna säkerställs att all kommande upprustning av befintliga förskolegårdar samt planering av nya gårdar ska innehålla odlingsytor. I riktlinjerna framhålls odling som en viktig del av barnens utemiljö, då det bidrar till att stärka barns förståelse för natur, kretslopp och hållbar utveckling.

Kommunfullmäktige har 2025 gett förskoleförvaltningen i uppdrag att rusta upp ett urval av förskolegårdar utifrån

Lekvärdesriktlinjerna och under 2026 kommer sju nya gårdar att utses. Detta uppdrag bidrar redan idag till att successivt säkerställa tillgången till odlingsytor på förskolegårdar i hela staden.

Förskolans pedagogiska verksamhet styrs av nationella styrdokument, främst *Läroplanen för förskolan (Lpfö 18)*, som fastställs av Skolverket. Läroplanen ger varje förskola stort pedagogiskt handlingsutrymme att anpassa undervisningen efter barngruppens behov och förutsättningar. Det innebär att förskolor i dagsläget har ett incitament att integrera odling som en del av undervisningen inom ramen för exempelvis hållbar utveckling, naturvetenskap eller språk.

Förvaltningen bedömer att det, utöver vad som redan framgår i läroplanen för förskolan, inte finns behov av ett särskilt

stadsövergripande pedagogiskt uppdrag kring odling. Förskolorna har redan i dag ett tydligt uppdrag enligt Lpfö 18 och behöver ges fortsatt mandat att själva utforma undervisningen utifrån lokala förutsättningar och behov.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Jessika von Malmborg
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Motion om ett odlingslyft för stadens förskolor
2. Lekvärdesriktlinjer för Stockholm stad
3. Remissbrev - Motion om ett odlingslyft för stadens förskolor

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2025-11-04
Jessika von Malmberg, Avdelningschef	2025-11-04